

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia,
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrierile nefrancați nu se
primesc. — Manuscrisul nu se
retrimit.
INȘEFĂȚE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anuluri:
In Viena: M. Dukas, Ziemlich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppolzer,
Nachfolger; Anton Oppolzer, J.
Duménil, In Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; In
București: Agența Havas, Buc-
sursale de Roumanie; In Ham-
burg: Karoitz & Liebmann.
Prețul inserțiunilor: o seriă
garmond pe e colină 6 cr. și
800r. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta” iese în săptămânile di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la ad. colectori.
ADMINISTRAȚIUNEA PENTRU BRAȘOV
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
séu 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 81.

Brașov, Joi, 11 (23) Aprilie

1896.

Ordonanțele lui Hieronymi și comitetul.

II.

In timpul, cât au fost întemni-
țați cei 14 membri ai comitetului,
condamnați în procesul Memoran-
dului, aceștia trebuiau să fie înlo-
cuiți de membri, cari n'au fost ju-
decați și cari au fost achitați. Cei
condamnați însă au aflat de bine
a-și lăsa locțiitorii séu substituți spe-
ciali, pe cari și-au ales ei înșiși
după plac. Aceștia erau cei cu „moș-
tenirea”.

Dacă și cum au conlucrat acești
„substituți”, supranumiți încă și „co-
mitetul substituit”, cu membrii co-
mitetului, cari se aflau pe picior li-
ber, nu putem spune. Până în ziua
de astăzi nici nu scim, cine au fost
acei „substituți”. Nicî că ne aducem
aminte să se fi publicat unde va nu-
mele lor. Ba nici întregirile în co-
mitet, făcute dela 1892 încôce, nu
scim să se fi publicat.

Tot ce scim despre acésta se
reduce numai la câte-va persoane,
cari se învîrtiau împrejurul „Tribu-
nei” și despre cari dam cu soco-
tela, că se numără între „moște-
nitori”.

Ei bine, cine-o fi fost, cine n'o
fi fost în acest „comitet substituit”,
ajunge, că ei n'au făcut absolut ni-
mic în direcția, ca partidul să ia
poziția serioasă față cu ordonanța
ministrului Hieronymi, din Iunie. In-
tr'un târziu numai, nu scim la al
cui indemn, pôte la al d-lui Dr. Ra-
țiu, s'a conchiămat la Arad constă-
tuirea confidențială dela 29 Septem-
vre 1894, ce trebuia să se convoce
încă la finalul lui Iunie a aceluiași
an. Acésta conferență avea misiunea,
de-a avisa la modalitatea pentru apê-
rarea organizației partidului față cu
ucazul ministrului de interne.

Misiunea nu și-a putut' o împlini
și cauza a fost, cum am dovedit la
timpul séu, că arangiatorii întruni-

rei „frățesci”, ca Dr. G. Popovici și
V. Mangra, se aflau sub presiunea,
orî erau chiar în ascuns înțeleși cu
sobolii astăzi bine cunoscuți, al că-
ror principal scop a fost, de-a face
imposibilă cimentarea din nou a so-
lidarității naționale și printr'asta re-
culegerea partidului nostru, pentru
ca cu atât mai ușor ei să-și pôtă
realiza apoi planurile lor de împă-
căciune.

Lucru firesc, căci partidul fiind
solidar și tare, nu mai puteau dom-
nialor să vină după un an de zile
și să vré să dea cu buretele peste
întreg programul național, ce s'a
născut tocmai din solidaritatea na-
țională inaugurată la 1881.

Să nu ne abatem însă dela
obiect. Voim numai să reamintim,
cum din conferența delegaților, séu
a bărbaților de încredere ai alegê-
torilor noștri, care era contemplată
la Arad ca singurul mijloc de-a
puté lua poziția față cu procederea
ilegală și anticonstituțională a mi-
nistriului, s'a făcut de-odată și fără
de veste o adunare poporală de ale-
gători, convocată în pripă la Sibiu
pe ziua de 28 Noemvre.

Și s'a făcut o adunare, în care,
cum bine scim cu toții, au fost
totum factum „substituți” séu „moș-
tenitori” comitetului, cărora le scri-
sesse unul din întemnițații dela Se-
ghedin (Lucaciu orî Coroianu), ca
„să nu mai umble cu atâtea tertipurî
de comisiuni, ce nu numai că nu
duc la scop, ci din contră pot pro-
duce bănueli la unii, zăpăceli la
alții” *)

Ceea ce însă numai puțin vor
sci este, că în comisia acelei adu-
nări dela 28 Noemvre, „substituți”
au propus, ca în rezoluțiunea mee-
tingului să se introducă un punct,
în care să 'i-se voteze încredere și
recunoștință „martirului” tugiit Eu-
gen Brote și că numai cât un fir

*) Aluziune la comisiunea alésă de
conferența confidențială din Arad.

de pâr a lipsit, ca să fiă primit. S'au
aflat însă în acea comisiă și băr-
bați cu cugetare mai independentă
și așa a cădut propunerea, cu lipsa,
ni-se pare, numai de un vot.

Am arătat într'un șir de arti-
cul, publicați la finea anului 1894
și érași în Maiu 1895, ce rol trist
au jucat în adunarea din 28 Noem-
vre interesele cele mari ale organi-
zației noastre de partid, căci aduna-
rea nefiind competentă a se pro-
nunța asupra lor, s'a mărginit a pro-
testa în rezoluțiunea sa numai în
genere contra ordinului lui Hiero-
nymi dela 16 Iunie, adaugând, că
„voescé să se sustină vechia organi-
zația a partidului.” Printr'asta adu-
narea a dat numai privilegiu minis-
trului, de a afirma, că a luat o ho-
tărîre ilegală, denegând valabilita-
tea unei ordonanțe ministeriale. Ast-
fel enunțațiunea stângace dela 28
Noemvre a dat naștere unui al do-
ilea ordin al lui Hieronymi, prin
care „oprind din nou activitatea
partidului național român”, enunță,
că desconsiderarea acestui ordin o
califică ca transgresiune, care se va
pedepsi conform §-ului 16 art. de
lege XL din 1879.

In loc de-a face dăr un pas se-
rios pentru a remonstra în contra
ordinului ilegal și anti-constituțio-
nal și a veni ast-fel în apêrarea par-
tidului, „moștenitori comitetului in-
temnițat” l'au băgat și mai mult în
nămol.

Și nici că se putea altfel, când
„Tribuna” și persoanele, cari au aran-
giat adunarea, ca d-l V. Mangra,
susțineau, că „pentru resône legale
și constituționale nu ne putem opune
ordinațiunei ministeriale” și strigau în
gura mare, că „au cedat numai
forței, când n'au convocat confe-
rența delegaților”.

Rezultatul acestor uneltiri de-a
paralisa acțiunea partidului prin ast-
fel de apucături a fost, că prin di-
rectul concurs al „comitetului sub-
stituit” s'a agravat situațiunea par-

tidului, creată prin ordinul primitiv
al lui Hieronymi. Al doilea ordin
reservat dela 7 Decemvre 1894 a
servit ca pretext șovinistilor din
țără, ca în frunte cu primarul Clu-
șului să pornescă o gônă formală
în contra chiar a aderenților par-
tidei naționale române, ca atari.

Hieronymi, înțelegând pe șovi-
niștii séi și vèdând, că din partea
noastră nu se face nici un pas serios
pentru a paralisa ordinele sale ile-
gale, s'a gândit, înainte de-a se de-
părta dela ministeriu, să mai facă
o bravură „națională”, mergând un
pas mai departe și oprind în genere
orî-ce adunare românescă cu direc-
țiunea partidei naționale române.

Așa s'a născut al treilea ordin
al lui Hieronymi dela 6 Ianuarie
1895, care a fost publicat și în foia
oficială și care amenință cu cunos-
cuta pedepsă pe „orî și cine, care
ia parte la vre-o adunare cu direc-
țiunea partidei naționale române, séu
la convocarea unei astfel de adu-
nări”.

Astfel s'a complectat atentatul
în contra organizației partidului nos-
tru, fără ca comitetul, orî „substi-
tuții” séi să fi întreprins ceva serios
în contra lui, ba chiar, cum vèdu-
răm, lucrându-se din partea „substi-
tuților” pentru a paralisa o acțiune
serioasă și solidară a partidului.

CRONICA POLITICĂ.

— 10 (22) Aprilie.

In cercurile politice bulgare s'a lătit
credința, că cu ocaziunea visitei prințului
Ferdinand în Petersburg va veni în vorbă
și cestiunea unei confederațiuni balcanice,
care ar avé să stea sub protectoratul Ru-
siei. Din Sofia se depeșeză, că întâlnirea
prințului bulgar cu regele Alexandru al
Serbiei va avé de scop o înțelegere cu
privire la cestiunile de cêrtă dintre Bul-
garia și Serbia, și mai ales cu privire la
cestiunea macedonénă. Ce se ține de Tur-
cia, Grecia și Montenegro, se susține, că

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

România Agricolă.

Un răspuns „Transilvaniei” din Sibiu.

In organul oficial al „Asociațiunei
transilvane pentru literatura română și cul-
tura poporului român”, d-l inginer O. Tilea
a avut bunătatea de-a se ocupa și cu stu-
diul nostru intitulat „România Agricolă” și
a făcut o dare de sémă — recunoșcem bu-
curoș — competentă și obiectivă. Numai
cu un punct nu ne împăcăm, acela, când
dîce, că vedem lucrurile mai negre, de cum
sunt, și la acésta voim să reflectăm.

Fiă sigur și convins d-sa, că noi în-
și-ne am fi cei dintâi de al retracta și
amenda, și ne-am bucura chiar când ar fi
lucrurile altfel, séu ni-ar puté dovedi și
convinge cineva de contrarul, arătându-ne
că starea morală și materială a poporului
autohton, de ai cărui sôrte trebuie să fim
îngrijiați cu toții, ar fi alta!

Și apoi negru séu alb, este cestiune
de aprețiere individuală și socială, după

circumstanțe și mediul în care te-ai mișcat,
după dispoziția sufletescă în care te afli la
un moment dat, care te pôte influința în
bine ca și în rău. Decî nu-i vom face d-lui
Tilea o acuzațiune din aceea, că s'a luat
după informațiuni dela cunoscuți și rude,
cei cari trăescé séu au petrecut timp mai
mult în țără, vedem dór cădând în aceleasi
erori ômeni născuți și crescuți în țără, —
și nu ômeni simpli, cari nu ar fi trecut
peste granițele țerei, ci ômeni sus puși, cari
au vizitat multe țeri ale Europei.

Apoi recunoșcem bucuroș și aceea, că
de pe bulevardele cele frumoșe, luminate
cu electricitate al giorno, și din salônele
parohetate și lăcătore, cari le vizitezi în
orașe, și unde ai găsit tôte cuceririle lu-
sului și modei, este greu de-a te orienta
și a-ți face o idee nimerită despre starea
reală a lucrurilor și a culturai și bogăției
de-afară, dela țără, ba este greu să poți
bănui măcar, că acela, care-ți vorbește cu
o vervă uimitóre de frumșe și minună-
țiile dela Karlsbad, Monaco, Nizza, Ischl
de pe bulevardele Parisului etc., ar avé la

el acasă, la moșiă, astfel de lucruri, orî chiar
și bordeie, cum le-am descris noi!!

Nu numai pe d-l Tilea, oi și pe alții,
când viu din un mic oraș provincial, ca
Sibiu, i-a putut captiva, ba pun în uimire
chiar și pe unul de aici, care după o ab-
sență mai lungă re'ntorcându-se din orașele
mari și metropolele Europei, ca Viena,
Lipsoa, Berlin, Hamburg etc., vede ele-
ganța toaletelor și lucsul damelor, numărul
mare și lucsul birjelor și trăsurilor publice
și particulare, în cari se plimbă în continuu
mare și mic, încât țî-se pare, că acele mari
orașe, cari sunt cele mui bogate din Eu-
ropa, sunt nisce orașe sêrace și mahalale
pe lângă Bucuresci. Și streinul, ce vine
pentru prima-dată la Bucuresci, se întoroc
de aici încântat de bogățiile lui, ducând
cele mai plăcute suvenirî, bine înțeleș, decă
el a plecat fără de-a eși din oraș peste ba-
rieră afară. Decî prea ușor este de a alu-
neca și a fi dus în eróre.

Ei, și de ce să nu fiă așa? Dór de
aceea Bucurescii se numescé micul Paris,
ér România Belgia Orientului, unde se cul-

tivă cu atâtea ardóre de decenii întregi su-
perficialitatea și lustrul, și nici atâtea să nu
avem?!

Orî dóră nu cultivăm cu toții națio-
nalismul și patriotismul pretutindinea și în
tôte; orî dóră nu suntem dînic cu dorul
de țără și de țeran, de talpa casei — pe
buze??! Orî dóră literații noștri și în lite-
ratura noastră, scolară și laică, nu se pro-
pagă dînic patriotismul, și nu se desoriu
bogățiile și comorile neseoate, dăr încă ne-
soșe la lumină ale ei, despre fertilitatea
enormă a solului, cu pământul virgin, cu
pădurile imense, cu Bărăganul vast și încă
nebrăzdat etc. etc., ca apoi sub acele flo-
ricole să ne putem face trebșorele liniș-
tiți?!

Ôre nu avem noi, pe lângă istorii pa-
triotice, geografii patriotice și botanice pa-
triotice, cărți economice, patriotice, până
și cu titlul împrumutat, și în cari în partea
economică națională vorbim de tôte bur-
nienile și bidiganțiile, ér pe cele cultivate și
cari ar avé interes pentru agricultor și eco-
nomist nici oă le atingem?

statele acestea nu vor fi contra federațiunii, deore-ce acesta se va înființa pe baza statului quo.

Soirile mai nouă sosite de pe câmpul de război din Africa anunță, că armata italiană începe să sufere foarte mult din cauza timpului și a lipsei de apă. Incontestabil Italianii au intrat într'o mare încercătură cu acest război cu Abisinienii. E probabil, că chiar decât în cele din urmă Italia va eși biruitoare, totuși va resimți mult timp consecințele războiului. Dacă guvernul italian dela începutul campaniei ar fi mobilizat trupe suficiente, războiul s'ar fi sfârșit de mult. Guvernul lui Crispi nu și-a dat de loc semnă de forțele, de care dispunea Menelik, nici de organizația trupelor lui. L'a considerat pe acesta, ca pe un șef barbar, foarte ușor de învins, atât din cauza armamentului primitiv, cât și a lipsei de tactică de război. Guvernul Italiei s'a înșelat, și greșela făcută la început se repară foarte greu. Invinse în primele lupte, armatele italiene mai ales după desastrul dela Adua, s'au perdut cu desăvârșire moralul. În Italia de-asemena populațiile sunt alarmate. Acesta face ca și trupele noi ce se mobilizează, să plece la război fără inimă, fără încredere. Va trebui, fără îndoială, ca Italia să facă mari sacrificii pentru ca să poată eși curată din războiul cu Menelik. Situația ei financiară este ceea-ce îngrijosește în primul loc, și din această pricină guvernul actual nu poate să procedeze cu o extremă energie.

Din Petersburg se depeșează, că prințul Ferdinand al Bulgariei a mers alaltăeri la catedrala din fortăreța Petru-Paul și a depus cununii pe mormintele foștilor țari Alexandru II și Alexandru III. Intors în palatul de erna, prințul primi în audiență pe ambasadorii Germaniei, Italiei Angliei și Franciei, precum și pe prințul Lobanoff.

Școlile grănițeresci și guvernul.

— 1871—1896. —

II.

Neputând ministrul răsturna motivele din amintitele două reprezentațiuni ale grănițerilor, elaborate în adunările lor generale din 1889 și 1890, a invitat „privatim” pe presidentul comitetului administrativ, baron Urs, ca se ostenească până la Budapesta, ca să se înțeleagă. Densul însă fiind bolnav, nu s'a putut duce imediat. Însă tocmai când se afla în pozițiune de a pute să satisfacă acestei invitații a primit „în cale confidențială” un proiect de regulament pentru organizarea școlilor, compus acolo sus la minister, cu recercarea, că se intervine la comitetul administrativ și la reprezentanța generală, ca să compună și subșternă spre aprobare un asemenea regulament.

D-l baron Urs însă din considerare,

că regulamentul trimis de ministru, cu ignorarea totală a regulamentului reprezentanței grănițerilor din 1889, era compus pentru școle cu caracter comunal, de unde dela sine urmăzează, că prin acel proiect de regulament erau în mod simțitor alterate aproape toate drepturile de dispozițiune ale proprietarilor fondului asupra școlilor și personalului învățătoresc; și din considerare, că o așa afacere importantă nu se poate rezolva definitiv fără combaterea punctului de vedere și a principului pe lângă care au fost grănițerii atâtă vreme, a răspuns ministrului, că densus nu numai că nu se poate angagia a recomanda proprietarilor fondului spre primire un asemenea regulament, dar și a declarat tot-odată hotărât, că grănițerii sub nici o împrejurare nu se vor pute învoi, ca peste propria lor avere să dispună aceia, cari nu au nici un drept la ea, și din considerare, că ministrul nu a dovedit prin nici un cuvânt, că școlile ar avea caracter comunal, și nu de reunune, l'a rugat, ca se rezolve mai întâiu reprezentațiunile grănițerilor din adunările lor generale dela anii 1889 și 1890.

În fața acestui bărbătesc răspuns, a trebuit să zică și ministrul ceva. Dér' ce a dîs? O nimica golă! A stat adevărat înaintea tot numai cu greșela virita la traducerea statutului unguresc, și că în statut nu obvin cuvintele „societate” și „reunune”, de aceea școlile sunt a se declara de „comunale”.

Aceste motive ale ministrului au fost zdrănuite de grănițeri în adunarea lor generală din anul 1893 în prezența consilierului ministerial Szatmáry, care venise anume ca se facă pace, și modificând regulamentul trimis de ministru, prin o clasică reprezentațiune, care ar merita să se publice, a pus ministrului alternativa: ori aprobă regulamentul trimis de el și modificat de ei (grănițeri), ori aprobă modificările făcute în statute.

Lângă amintita reprezentațiune a stat ministrul înghețat aproape 3 ani de zile, și nevoind a face nici una, nici alta, l'a fost mai comod a exopera deciziunea Majestății Sale din 15 Septembrie 1896, prin care s'au declarat școlile de comunale. Etă apucăturile și volnicile unui ministru unguresc, ce le-a întrebuițat spre a face în prețma „milleniului” un atentat asupra unor institute culturale românesci.

Toți Români bine simțitori se vor scandaliza de o asemenea procedură, er' amărăciunea grănițerilor nu se poate descrie, ceea-ce se vede și din dispozițiunea lor luată în adunarea generală din 23 Ianuarie 1896, care sună:

„Prea înalta deciziune a Majestății Sale ces. și reg. apostolică cu data de 15 Septembrie 1895, o sa cu omagiu la cunoștință”.

„Tot-odată anunță, că nici atunci, când pe nici o cale legală și constituțională nu l'ar succede să exopereze schimbarea situa-

țiunii create prin prea înalta hotărîre din 15 Septembrie 1895, nu renunță dela drepturile acele de dispozițiune, inspecțiune și administrare asupra școlilor, cari compet proprietarilor fondului, și pe cari acești proprietari le au exercitat până acum, și și rezervă dreptul de a le reclama în timp mai oportun și mai favorabil pentru noi”.

Eu unul am mare speranță, că nu va trece multă vreme, și grănițerii își vor revendica drepturile avute asupra celor 21 școle centrale susținute din fondul lor școlar.

„Un fiu de grănițer din țeara-Ollului”.

SCIRILE ȚILEI.

— 10 (22) Aprilie.

Cum așită foile ungurești. Erdélyi Hirado din Clușiu, sub titlul „Mișcarea Valahilor din Viena” publică în numărul său dela 21 Aprilie următoarea scire caracteristică în felul său: „În numărul nostru de ieri am comunicat planul, după care Valahii din Ardeal vor să demonstreze în contra serbărei milenare. Cu privire la acest plan „Gazeta Transilvaniei” aduce acum un lung raport, din care vedem, că atât la adunare, cât și la banohetul, ce a urmat după aceea, s'au ținut cele mai turbate vorbiri în contra Maghiarilor. La adunare au luat parte și mai mulți studenți valahi din Ungaria.” — Noi credem, că foia arméomaghiaară a zărit raportul, ce l'am publicat noi cu privire la serbărea jubileului „României June” și s'a opărit. l' s'au năzărit în el tot înjurături „turbate” la adresa „patrioților” și a mileniului. Astfel de nebunii ar trebui legați și trimiși în vre-un institut. Noroc numai, că acești nebuni formeză așî stêlpul „statului milenar” și de aceea ei trebuiesc să fiă lăsați liberi pe strade, ca să poată agita și mai departe în contra noastră!...

— o —

„Impăratul își petrece”. Sub acest titlu mai multe diare opoziționale din Budapesta fac o descoperire senzatională referitor la un incident ce s'a petrecut în Viena cu ocaziunea vizitei recente a împăratului Wilhelm II. Impăratul german merse adevărat într'o după ameză în casarma cavaleriei și lăsă aci să i-se facă în curte mai multe producțiuni de cătră husarii regimentului 7. Producțiunile însă au fost de așa o natură, încât au cauzat mórtea unui husar, er' mai mulți husari zac și astăzi greu răniți în spitalul militar din Viena. Incidentul acesta a fost ținut în secret, dér' acum s'a strecurat în publicitate și se dice, că va forma probabil obiectul unei interpelări în Reichsrath. Cercurile parlamentare opoziționale din camera austriacă susțin adevărat, că aci nu mai poate fi vorba de exerciții militare, ci de producțiuni, pe cari comanda casarmei le-a aranjat pentru distragerea împăratului Wilhelm.

Atentat asupra unui monument maghiar. Din Clușiu se depeșează, că acolo a produs mare fierbere între locuitorii maghiari și jidanii atentatul, ce s'a făcut alaltăeri noapte de cătră făptuitori necunoscuți asupra monumentului de honveđi, ridicat în apropierea orașului. Urzitori atentatului rostogoliră cele patru pietri mari, cari erau așezate la picioarele monumentului și pe aceste scriseră cuvinte de batjocură contra Maghiarilor și a monumentului.

— o —

Papacosta — a fugit. Renumitul bandit internațional Dimitri Papacosta, care fusese prins anul trecut și judecat de cătră tribunalul din Budapesta la 6 ani de temniță, a fugit alaltăeri din spitalul tribunalului unde zăcuse câte-va zile simulând, că e bolnav. Cu totă paza, de care era încungiuat lui Papacosta îi succese se dispară împreună cu încă doi complici astfel, încât nici de urmă nu i-se scie. Poliția și gendarmeria intrăgă din Budapesta a fost imediat alarmată și corpul detectivilor s'a pus în mișcare cu toate forțele pentru ca să prindă pe banditul șiret. Polițiile prin provincie încă sunt încunoscute despre fuga lui Papacosta.

— o —

Carol Pulszky și legiunea de onore. Consiliul disciplinar al legiunii de onore francesă a șters pe Carol Pulszky din șirul cavalerilor legiunei, după-ce consulul frances din Budapesta făcu arătare consiliului, că Pulszky a defraudat, și se află de prezent în închisore. Carol Pulszky fusese numit cavaler al legiunei de onore în a. 1885.

— o —

O foia nouă de Duminecă. Incepând dela 14 Aprilie st. v. diarul „Epoca” din Bucuresci va face se apară un suplement literar: „Epoca de Duminecă”, sub direcțiunea d-lui M. I. Caragiale.

— o —

Un penibil accident s'a produs în zilele din urmă în familia doctorului Langerhans profesor la facultatea de medicină din Berlin, care a provocat o viuă emoțiune în lumea medicală a capitalei germane. În casa, în care locuiesce profesorul Langerhans s'au fost întâmplat casuri de diferită. Profesorul a cređut, că va fi de lipsă a imunissa pe fiul său în etate de 20 de luni, prin mijlocul inecțiunii cu serum de Behring antidifteritic. Dér' o jumătate de óra după inoculare, copilul, până atunci foarte sănătos, a murit în câte-va minute între cele mai vii suferințe. „Vossische Ztg.” spune, că parchetul a ordonat de-a se proceda la autopsia cadavrului copilului. Tatăl a trimis parchetului restul serului antidifteritic, ce rămăsese în sticlă cu rugărea să se examineze remediul. În diare a apărut cu subscrierea doctorului Langerhans următorul avis: „Copilul nostru a murit fără de veste, în plină sănătate, în urma unei inoculațiuni de serum Behring destinată ai procura imunitatea contra difteritei etc.” Forma dată acestui anunț de mórte cauzeză mare senzațiã în lumea medicală. D-l Langerhans perduse în anul trecut doi copii bolnavi de difterită.

— o —

Un proces interesant se va începe în primele zile ale lunii Mai în orașul Masuah din Africa. Este vorba adevărat despre procesul intentat generalilor italieni Baratieri și Elena, precum și acelor oficeri, cari au luat parte la lupta dela Adua, unde armata italiană a fost atât de cumplit bătută.

— o —

Senorociri. Eri pe la órele 1¼, pe când venia trenul dela Zernesci, aproape de gara Bartolomeu la podul Sprenghiuului o femea dela sate a fost călcată de tren. Corpul femeii a fost tăiat drept în două. Trenul și-a continuat calea până la stațiune, fără ca mașinistul să fi băgat de seamă. De observat e, că la liniile ferate vicinale de pe lângă Brașov în multe locuri nu sunt rude așezate la înocuișarea drumurilor pentru oprirea circulației private în timpul când trece trenul. — Altă nenorocire ni-se spune, că s'a întâmplat alaltăeri

Anchete și cercetări serioase, cari ar pute da pe față unele neajunsuri și rele, de ce să le mai scormonim și să ne punem réu cu ai noștri, mai bine să le lăsam să zăcă nestudiate, după povăța strămoșească: *Quieta non nocere*. Cum stă cu bogățiile în realitate, o poți constata la fiă-care pas, decât vrăi să veđi.

Óre Cogălniceanu, marele patriot, nu a sêvșit la 1864 evenimentul cel mai mare al secolului, cu emanciparea și improprietărirea țeranilor, cea din urmă din Europa, pe care eveniment din incidentul iubileului de 25 de ani al Academiei române, nemuritorii dela înalta și savanta instituțiune, îl ridicară cu autor ou tot în slava cerului? ?

Și totuși foarte des auđi pe țerani tânguindu-se despre acel mare eveniment astfel: la 1864 d-l M. Cogălniceanu a *desrobít pe Țigani*, dér' a *robít pe Români*. Vor fi având dreptate séu ba, chestie de aprețiare.

Și apoi, în fine, nu ne-a fost dat óre să vedem în o revistă economică serioasă, eșită din pēna unuia dintre scriitorii noștri

cei mai cu vađa și nu mai de mult, ca pe la finea anului 1895, că arēndașii noștri produc câte 3 chile, ba alții și câte 5 chile la pogon, à 7 hl., ceea ce la hectar ar face numai câte 41, eventual 71 hectolitri de grâu la hectar!! Evident deci, că între espunerii și aprețierii autorisate și competente, espunerile „României Agricole” trebuie să apară ca mai negre, de cum sunt.

Dacă însă visitatorul și cercetătorul strein va urmări activitatea noastră publică și privată de aprópe, nu-i va fi cu greu de a deosebi două curente séu direcțiuni bine distincte: una teoretică, națională — séu patriotică, care nu vede, decât flori și mărgăritare înainte-i, și ridică pe țeran în slava cerului, cât este el de isteț, inteligent, ocapabil, deștept, etc. vrăi dovedit? — Totdeuna sunt la mână niscăi tipuri de moșneni, razeși, óre-cari sate dela munte de ale moșnenilor.

A doua este direcția practicei a ómenilor de afaceri în daraverile lor cu locuitorii, fiă a celor străini, fiă a celor indigeni, și tabloul se schimbă îndată, — apti-

tudinile au dispărut cu totul, ele au lăsat locul defectelor, și limba românescă, cea atât de bogată, nici pe jumătate nu este suficientă în espreșiile ei de ocară și insultă pentru de-a califica și descrie pe bietul țeran; pe drept séu nedrept, este ceașta de aprețiare.

Intre aceste două direcții opuse, ce le-am înteluit de nenumărate-ori, noi am ales ca punct de plecare a studiului nostru pe o a III-a, aceea a *constatărilor de fapt*, a descrierii și reproducerei obiective a raporturilor sociale și economice, așa cum există ele, și le-am gasit în ființă la fața locului, lăsând, ca lucrurile însăși prin sine să vorbească, indicând numai regiunea și localitatea, ca ori-cine să le pótă controla. Am făcut bine séu am făcut réu, este chestiune de aprețiare, — dér' nu ne-am mărginit numai la espunerea faptelor, ci am oăutat și cauzele lor.

(Va urma.)

Dr. George Maior.

la fabrica de hârtie din Bușteni (România). Tinerul mașinist Victor Tomas a fost apucat de mașină și zdrobit, așa că după un chin de 2 ore muri. — Alaltăeri un finauț dela Predel, curățindu-și pușca acastă s'a sloboșit și glonțul nimeri pe un alt finauț, care stetea în apropiere. Glonțul a străbătut prin trupul nenorocitului, rânindu-l greu. De present finanțul rănit se află în spitalul militar din Brașov.

— o —

Juriștii din loc vor țină Sâmbătă în 25 o. la 8 ore seara o conferență în otelul „Europa“. Arangiatorii conferenței rōgă pe colegii lor să se prezente în număr complet la adunare.

De ale mileniului.

Din Belgrad se depeșeză, că diarele opoziționale sârbesci agitază sistematic foarte tare *contra mileniului* și provocă populaținea sârbescă să nu ia parte cu nici un preț la sârbările milenare. Ba mai mult, diarul „Male Novine“ afirmă că ministrul-șefedinte sârbesc Novacovic ar fi dat ordin ambasadorului din Viena Simici și consulului general din Budapesta, Barlovaț, ca să nu ia parte la sârbările deschiderii expoziției milenare. Foile maghiare din Budapesta desmint acastă scire.

*

Socialiștii din Arad au ținut în 19 o. o mare adunare, care a decurs foarte sgomotos. În acea adunare s'a luat hotărîrea, ca socialiștii să protesteze *contra mileniului*, deoarece mileniul este o sârbare exclusivă a popilor, a nobilimei și a capitaliștilor, ăr nu a muncitorilor, cari și astăzi sunt tot așa de asupriți ca și înainte de 1848.

*

Din incidentul sârbărilor milenare au hotărît consiliile celor două universități maghiare să numescă doctori de onore pe următorii bărbați: conte Albert Appony, Kállay, ministrul comun de finance, Iosif Samassa, metropolitul din Agria, Nicolau Szabo, șefedintele curiei, Carol Cseregi, jude de curie, Teodor Carol, duce de Bavaria, și Alex. Kosma, procuror suprem.

*

Bandierile nobililor maghiari din diferite comitate vor fi conduse înaintea monarhului de ministrul de interne Perczel, care de câte-va săptămâni încōce se deprinde mereu în călărit într'o școlă de călărit din Budapesta.

*

Mai mulți membri ai Ligei culturale, secția Craiova, au apreat șefedintelui acestei secțiunii o scrisore, prin care îl rōgă să convōce de urgență pe membrii Ligei, ca să delibereze asupra propunerii de a protesta solemn în contra sârbărilor mileniului unguresc. În acastă scrisore se dice între altele:

„De o miă de ani, peste munți, Ungurii luptă crâncen și pe față să dărime naționalitatea românescă, cu oredința oă asistența statului lor va fi deplin asigurată când pe teritoriu, pe care au ajuns stăpâni politicesce, nu va mai fi altă limbă decât cea maghiară, nu va mai fi altă cultură decât cea maghiară, nu vor mai fi alte aspirațiuni naționale decât cele maghiare“.

„Acăstei credințe se dedică sârbările milenare; pentru întărirea ei, Ungurii își string acuma rîndurile, pentru ca reîmbarbătați să reia cu o nouă furie lupta a cărei țintă finală este: desnaționalizarea fraților noștri din Transilvania, Bănat și Ungaria. La acest atac avem datoria să răspundem.“

În urma acestei scrisori spune „Vre-mea“, comitetul Ligei a decis să convōce pe membrii secțiunii Craiova, la adunare generală în seara de 14 Aprilie st. v. pentru a se hotări modul de protestare contra mileniului. „Vre-mea“ mai spune, că actualul șefedinte al secțiunii Craiova, d-l Chițu, și-a dat dimisiunea.

Invetămăntul primar în România.

(Din camera română).

După o discuțiune de trei zile, discuțiune generală asupra proiectului de lege privitor la invetămăntul primar, a luat cuvântul, în ședința dela 8 Aprilie v. a. c., d-l ministru de culte și de instrucțiune publică d-l M. Poni.

D-l M. Poni spune, că în aceste trei zile multe opinii s'au manifestat. D-se se va mărgini a indica deosebiri fundamentale dintre proiectul de lege actual și legea din 1893.

Nu există țără, dice ministrul, care să fi făcut atăta progres ca România. Inse numai clasa inteligentă, foarte puțin numărōsă, a profitat de acest progres. Massa țărănilor a rămas înderēt aprōpe în totalitatea sa. Trebuia dăr se se stabilisōa prin lege, că în acastă țără toți copiii au dreptul la instrucțiune. Acest princip a fost pentru prima oară formulat în proiectul dela 1886. Legea din 1893 revine la legea dela 1864, căci dice, că la țără școlă rurală să fiă mai inferiōră. În ce privese emolumentele invetătorilor, legea dela 1893 impune jumătate în sarcina comunelor și jumătate în a statului. Oratorul amintesece, că densus a combătut acastă dispoziție neadmisibilă în România cu comunele sașe rurale atāt de sêrace.

Trei ani de experiență mi-au dat dreptate. În decursul acestor trei ani 'au fost înființate 221 de școli; adecă 74 școli pe an. Fiind în comunele nōstre rurale 640,000 copii în etate de-a frecuenta școlă, și având noi trebuință de 10,000 invetători, pe când nu avem decât 3600, urmēză de aici, că aplicațiunea integrală a legii dela 1893 nu s'ar fi sêvșit decât în circa un secol.

Eu am modificat acastă parte a legii în sensul declarațiilor mele făcute în opoziție. Am unificat invetămăntul primar pentru totă țera, numai statul va plăti pe invetători și ărăși numai statul va construi localurile de școlă.

Interesul național ne impune datoria, de a da o instrucțiune primară completă copiilor de țeran, spre a întări acest element, cel mai sănătos al națiunii.

Șciti, că noi n'avem aprōpe de loc burghesiă română. Orașele nōstre au o populațiune străină foarte mare; în orașele Moldovei avem o populație școlară, școle publice și private, de 51,000 Români și de 24,000 străini! Proporția este de doi la unul.

Decă vă veți dice, că acela, care a beneficiat în țera nōstră de instrucțiunea secundară, e destinat prin forța lucrurilor a face parte din clasele dirigente; nu veți recunōce oare, că spre a susține lupta în contra elementului străin, cea dintăiu datoriță a nōstră este, de a da arma spirituală țeranului?

În ce privese pe cei, cari s'au alăturat la mișcarea de protestare contra legii actuale, ce a pornit dela anumiți institutori, ministrul dice, că ea este cu totul factice, și că cei mai mulți dintre pretinșii semnatarî ai memoriului nu știu ce au subscris.

Tratarea invetătorilor e prevădută în legea generală asupra retribuțiunii corpului profesoral și asupra gradațiunii. Noi nu putem sê-o modificăm numai pentru invetători. Momentul modificării va sosi când financele ne vor permite. De-altmintealea institutori noștri sunt mai bine plătiți ca în cea mai mare parte a țerilor Occidentului. Ei câștigă atăta ca în Francia; mai mult ca în Ungaria, Bavaria etc., numai Englitera ne întrece.

Oratorul a fost tot-dêuna partisan al stabilității invetătorilor, dăr este inecșac, că densus ar fi fost partisan al inamovibilității lor, acest cuvânt nu l'a pronunțat. După legea actuală invetătorul nu pōte fi revocat, decât în urma unei judecări. Acastă e de ajuns. A cere mai mult este un nonsens.

Actualmente ministrul pōte pronunța transferarea când voese și numai spre a împiedeca o asemenea arbitraritate oratorului a pus transferarea între penalități.

Transferarea unui institutor în viitor nu se va mai pute efectui fără o anchetă ad hoc. (Aplause).

Ministrul termină rugând camera să voteze proiectul.

Raport anual

despre activitatea reuniunii din Brașov pentru ajutorarea prizonierilor pro anul 1895.

(Fine.)

Prizonierii, cari umblă la școlă, sunt împărțiți în trei clase, ăr fiă-care clasă e împărțită în două despărțăminte.

În cl. I sunt aceia, cari iucă n'au invetăat de loc a scrie și ceti; pe aceștia îi învață a ceti, a scrie și a calcula. În cl. II sunt aceia, cari la intrarea lor în carceră deja știu scrie și ceti; ei se învață a scrie și ceti corect, li-se propun cunoscințele elementare despre toate lucrurile trebuincioșe și morale.

Ca carte de cetire se folosese cartea lui Găspăr János, tradusă și în limba română și germană.

Din conspectul privitor la clasele și despărțămintele școlii din carceră se vede, că în anul trecut au cerșat școlă 164 de prizonierî; după naționalitate aceștia se împart astfel: 58 Maghiari, 16 Germani, 90 Români. După confesiune: 32 romano-catolici, 18 reformați, 24 luterani, 9 gr. cat., 81 gr. or.

Starea azerii reuniunii este următōrea:

Percepțiuni: 1) superplusul din an. 1894: 1723 fl. 84 cr. 2) ajutor dela stat 909 fl. 3) Cametele dela fundațiunea Juga 26 fl. 25 cr. 4) ajutor dela „Allgemeine Sparkasse“ 20 fl. 5) tacele dela membrii 69 fl. 6) suma chivernisită 31 fl. 75 cr. 7) camete după depuneri 63 fl. 16 cr. Deci suma percepțiunilor 2834 fl.

Erogațiuni: 8) pentru ajutorarea prizonierilor 211 fl. 95 cr. 9) din fundațiunea lui Juga 26 fl. 25 cr. 10) o ajutorare extra-ordinară 15 fl. 11) încălțirea și luminarea odăii de internare 115 fl. 50 cr. 12) pentru tipărituri 4 fl. 80 cr. 13) remunerația anuală a secretarului 25 fl. 14) remunerația anuală a inspectorului de carceră 25 fl. 15) remunerația celor trei invetători 350 fl. 16) remunerațiunea servitorului 6 fl. Suma 779 fl. 50 cr.

Bilanțul: Din suma totală a percepțiunilor în 2834 fl. subtragându-se eroagațiuni în 779 fl. 50 cr. la finea anului 1895 rezultă avere activă 2054 fl. 50 cr.

Comitetul exprimă în fine mulțămintă ministrului de justiție pentru ajutorul de 909 fl. dat reuniunii. În timp de 12 ani reuniunea a primit dela stat 8642 fl. 38 cr. De-asemena exprimă mulțămintă comisiunii administrative a fundațiunii Jugiane, din care fundațiune reuniunea s'a împărțit până acum de un ajutor de 410 fl. apoi institutului de păstrare „Allgemeine Sparkasse“, care în timp de 6 ani a dărunit 120 fl.

Comitetul reuniunii este compus ast-fel:

Membrii comitetului reuniunii: șefedinte Mihail Maurer de Ūrmōș, comite suprem; vice-șefedinte Petru Pop, judecator la tribunal; cassar Emil Rombauer, director la școlile reale; controlor Bartolomeiu Baiulescu, protop. gr. or.; secretar Corvin Dolcschale, subnotar de tribunal; Membrii: Arzt Mihail judecator; Aronsohn Heinrich, neguțător; Damian Simion advocat; Gōldner Carol judecator; Gusbeth Ede medic; Mayer Iosif advocat; Obert Francisc preot; Phleps Frideric advocat; Stephany Alexe, subprocuror; Wittich Carol procuror și Zacharias Ioan advocat.

Membrii Reuniunii sunt 16 fundatori și 79 ordinari. Lipsa de spațiu ne împiedecă de-a publica numele tuturor membrilor. Inseamnă numai, că dintre Români aflăm printre membri fundatori pe următorii 6: Simion Damian, adv.; Diamandi Manole neguțător; Petru Pop jude; Ios. Pop jude la Curie în Budapesta; G. B. Pop neguțător; Mihail G. Stănescu.

Membrii ordinari 79, între cari următorii 18 Români: Bart. Baiulescu protop., Andr. Bărsănu prof., I. Bozocanu prof.,

Pant. Dima prof., I. Dușoiu neguț., Ip. Ilasievici prof., L. Maximilian comisar polițienesc, Cand. Mușlea invet., Lazar Nastasi prof., Petru Nemes not. publ., Nic. Pilția prof., Victor Popescu adv., I. Socaciu prof., Octavian Sorescu adv., Nic. Străvoiu adv., Vas. Voina protop onor., Ión Săbădean neguț.

Observăm, că partea din raport, publicată în n-rii de eri și alaltăeri am reprodus'o verbal; partea din numărul de ađi inse, din cauza lipsei de spațiu, am reprodus'o în estras.

Comitetul.

SCRIRI ULTIME.

Viena, 21 Aprilie. Guvernul sârbesc a interđis ministrului-șefedintar al Serbiei din Viena de a lua parte la sârbările mileniului unguresc.

Bucuresci, 21 Aprilie. „Epoca“ publică următōrea depeșă: „Nemzet“, oficiosul guvernului unguresc, anunță, că d-nii Eugen Brote și Septimiu Albini vor fi grațiatî în ziua de 8 Iunie stil nou, cu ocazia mileniului.

Bucuresci, 21 Aprilie. Nobilimea basarabēnă va fi reprezentată la sârbările încoronării Țarului de cătră d-nii Chiriac și Lazu, mari proprietari. Cu acastă ocaziune delegații nobilimei basarabene vor remite Țarului o petițiune iscălită de întreaga nobilime basarabēnă, în cap cu mareșalul ei, d-l Alexandru Catargi, cerând permișiunea de a se introduce în bisericile ale căror enoriași sunt Români, *serviciul divin în limba română și cărțile bisericesci românesce*. Considerațiunea, pe care se întemeiază petițiunea, recomandată de episcopul de Chișineu I. P. S. Pavel, este că din cauza necunoscinței limbii ruse s'a lătit o nepăsare religioasă în populațiunea română, care neapărat trebeu combătută.

Literatură.

A apărut „Gramatica Germană“ teoretică-practică pentru usul tinerimei române de Sava Popovici-Barcianu. odin. paroch ortod. răsărit. în Rășinari, asesor consist. metropolitan și archi-dioecesan școl. etc., decorat cu crucea cu corōnă de aur pentru merite. *Edițiunea a cincia*, revidată și completată de Dr. Daniil Popovici Barcianu. Sibiu, tiparu „Institutului tipografic“, 1896.— Un op foarte voluminos, cuprindēnd 932 pag. format mare 8°, plus o prefață de vre-o șapte pagine. În partea din urmă se află și un dicționar de vre-o 24 pag. Un esemplar costă 1 fl. 40 cr.

DIVERSE.

O glumă de 1 Aprilie. Într'o dimineță apărū înaintea Țarului Rusiei Nicolae II căpitanul suprem al orașului Buturliu și făcēndu-i raportul de dimineță dice: „Majestate, în oraș tōte se află în cea mai bună ordine!“ Țarul aruncă asupra căpitanului o privire aspră și-i dice: „La d-ta tōte se află în cea mai bună ordine. Dăr n'ai observat, că de pe statua lui Petru lipsese cālărețul? — l'a furat.“ — „Cum? furat?“ răspuse Buturliu spăriat. „Eu n'am ađit de asta nimic. Iertați Majestate! Numai decât voi face cercetare“ — „Mergi numai decăt“, porunci Țarul și în timp de 24 ore să prinđi pe hoț!“ — „Da, Majestate!“ dice căpitanul și dispărū. — Curēnd inse se reintōrse căpitanul și înscință Țarului voios: „Majestatea Sa a fost rēu informat; statua este la locul sēu și nu lipsește nimic“. Atunci Țarul începu să riđă și-i dice: „Astăđi e 1 April, d-le Buturliu!“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 April 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.15
Renta de corone ung. 4%	99.05
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	124.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.30
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	121.25
Bonuri rurale ungare 4%	97.—
Bonuri rurale croate-slavone.	97.—
Imprum. ung. cu premii.	157.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.—
Renta de hartie austr.	101.15
Renta de argint austr.	101.15
Renta de aur austr.	122.40
Losuri din 860	146.—
Actii de ale Banței austro ungară.	980.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	391.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	360.60
Napoleonori.	9.55 1/2
Marci imperiale germane	58.77 1/2
London vista	120.20
Paris vista	47.77 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.15
Note italiene.	44.20

Cursul pietei Brașov.

Din 22 April 1896.

Banconote rom. Camp.	9.51 Vënd.	9.54
Argint român. Cump.	9.46 Vënd.	9.50
Napoleon-d'ori Cump.	9.52 Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.65 Vënd.	5.70
Ruble rusești Cump.	1.27 Vënd.	—
Marci germane Cump.	58.30 Vënd.	—
Lire turcești Cump.	10.60 Vënd.	—
Soris. fonc. Albina 5%	100.75 Vënd.	101.75

Publicațiune.

Pentru edificarea unui grajd în două despărțăminte, cu un șopron, pentru cară, în stupina H. top. 19439—40 situată pe hotarul Brașovului, lângă riul Bârșa, la marginea hotarului comunei Ghimbav, a cărui spese sau preliminar: pentru zidăria cu 304 fl. 59 cr.; pentru lemniaria cu 1333 fl. 41 cr. se va ținea licitațiune minuendă, în 25 Aprilie 1896 st. vechiă la 10 ore înainte de ameză în cancelaria Eforiei școlilor centrale române ort. răsăr. Edificiul gimnasial, suburbiul Scheiu, Gróverfi.

Până la ziua de licitație se pot înainta la Eforia școlară și offerte în scris, provădute cu un vadiu de 100 fl. v. a. în care oferentul se observe, că condițiunile de licitație i sunt cunoscute și că se supune lor.

Planul de edificare, devisul de spese, precum și condițiunile licitațiunei, se pot vedea în cancelaria sus arătată.

Brașov, 10 Aprilie 1896 st. v. 965,1—3

Seson de primăvară și vară.

Avem onórea a recomanda Onor. public

Producțiunile noastre din lână curată,

numai

FABRICAȚIE PROPRIE

de postavuri și mărfuri de modă.

Atragem atențiunea On. public asupra **Stofelor de pardesturi și uniforme, pleduri pentru bărbați, plapóme de vară etc.**

Nu mai puțin recomandăm și fabricatul nostru, ce l'am introdus ca specialitate:

LODEN ARDELENESC,

Touriștilor, amatorilor de sport, economilor și țeranilor. Fabricatul nostru în privința durabilității și solidității este de preferat așa numitelor **Loden de Stiria și Tirol**, de aceea este foarte potrivit pentru costume de vênat, **Havelocks** și **mantale**.

Ne rugăm de o cercetare cât mai numărósă.

WILHELM SCHERG & C-ie.

940,8—8

A V I S!

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și reino ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou, se binevoiască a scrie adresa lămurit și se arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Să se observe marca

Să se observe marca

Picături de stomach

Maria-Zeller

carl au efect escelent în contra tuturor bólelor de stomach, sunt un **medicament neapărat de lipsă pentru ori-ce casă**, la lipsă de apetit, slăbiciunea stomachului, respirația cu miros greu, vânturi, răgăolă, colică, catar de stomach, flegmă, gălbinare, grătă și vomare, constipația, și la durere de cap, încărcarea stomachului cu mncăr și bături, limbrici, suferințe de splină, ficat și hemoroide ca mijloc aprobat și sigur de vindecare.

La bólele indicate s'a constatat picături **Maria-Zeller** ca cel mai bun leac, care confirmă sute de testimoni. Prețul unei sticle cu prescrierea de întrebuințare 40 cr. Sticla mare 70 cr. Expediția centrală prin farmacistul **CARL BRADY**, Kremsier (Moravia).

Picături veritabile sunt numai acelea, pe a căror emalage este lipită o fâșă verde cu cuvintele: „Bezeuge die Echtheit“ cu subscrierea mea.

Picături Maria-Zeller veritabile se află: în Brașov: farmaciile *Iul. Hornung, F. Jekelius W-we, Franz Kellermen, Ed. Kugler* la Hygiea, *Vict. Roth, H. G. Obert*. Hosszufalu: farmacia *Carl Gross*. Csernátfalu: farmacia *Josef Drodteleff*.

Numere singuratice à 5 cr. se pot cumpăra în din „Gazeta Transilvaniei“ librăria Nicolae Ciurcu.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

A cestu stabilimentu este provădutu cu cele mai bune mijloce tehnice și fiindu bine asortatu cu totu felulu de caractere de litere din cele mai moderne este pusu în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

<p>IMPRIMATE ARTISTICE IN AURU, ARGINTU ȘI COLORI.</p> <p>CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE</p> <p>STATUTE.</p> <p>FOI PERIODICE.</p> <p>BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.</p> <p>PROGRAME ELEGANTE.</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.</p> <p>ANUNȚURI.</p>	<p>REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru tóte speciile de serviciuri.</p> <p>BILANȚURI.</p> <p><i>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.</i></p> <p><i>Couverts, în totă mărimca.</i></p> <p>TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.</p> <p>PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE</p> <p>BILETE DE INMORMENTARI.</p>
--	---

Comandele eventuale se primesc în biuroulu tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiulu I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulu abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe unu anu.	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni.	20 fr.
Pe unu anu.	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anu.	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni.	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anu.	8 franci.
Pe șese luni.	4 franci.
Pe trei luni.	2 franci.

Abonamentele se facu mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, carl se voru abona din nou, se binevoiescă a scrie adresa lămuritu și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscribe administratiuni. In casul pu-

blicității unui anunciu mai mult de odată se face scădemēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“